

Evaluering af projekt

Coach the coaches

1. september 2003 -
31. marts 2006

Et projekt gennemført af ADHD-foreningen i samarbejde med Egmont Højskolen, Vejen Tilbage, Huset Venture, og Handicapidrættens Videnscenter, med økonomisk støtte fra Arbejdsmarkedsstyrelsen, Handicappuljen.

1. delrapport, april 2006

Forord

Dette er 1. del af evalueringsrapporten om projekt Coach the coaches. Heri beskrives baggrunden for projektet, rammerne, indholdet, deltagerne og deltagernes evaluering af forløbet.

2. og sidste delrapport vil indeholde arrangørernes refleksioner over projektet, og forslag til hvordan det kan videreføres og forankres. Før 2. delrapport skrives, er det hensigten i løbet af foråret og sommeren 2006 at besøge en del af kursusdeltagerne på deres nuværende arbejdspladser og afholde et afsluttende seminar, hvor alle kursisterne bliver indbudt til at deltage.

Indhold

Baggrund	3
Resumé af projektbeskrivelsen	4
Styregruppen	4
Rammerne	5
Deltagerne	7
Kursusindholdet	9
Underviserne	9
Deltagernes evaluering	11
A. Ny viden	11
B. Mødet med de andre deltagere	14
C. Undervisningen	16
D. Netværket	19
E. Formen og rammerne	20

Bilag:

1. Eksempler på ugeprogrammer	22
2. Oversigt over deltagerne	27
3. Oversigt over underviserne	29
4. Styregruppen	30

Baggrund

Siden midten af 1990'erne har samfundets forventninger til mennesker med varig nedsat arbejdsevne slået en kolbøtte: De skal ud på arbejdsmarkedet, hvis de på nogen måde kan. Og hvis de allerede er der, skal de fastholdes så længe som muligt.

De politiske meldinger har været massive og vedholdende. De har smittet af på handicappede borgeres opfattelse af egne muligheder og fremtidsudsigter, og har også i nogen grad påvirket virksomhedernes motivation for at ansætte, og kollegernes holdninger til at arbejde sammen med, mennesker med nedsat funktionsevne som arbejder på andre vilkår end dem selv.

En række love er ændret, mulighederne for handicap-kompenserende støtte er forbedret, vilkårene for personer i fleksjob er tilnærmet det som gælder personer i ordinær beskæftigelse, også i perioder hvor de er arbejdsløse – og adgangen til at få tilkendt førtidspension er blevet stærkt beskåret.

Til at udføre denne markante omlægning af social- og arbejdsmarkedspolitikken er der oprettet et stort antal stillinger som jobkonsulenter, virksomhedskonsulenter og arbejdsmarkedskoordinatorer i kommuner, koordinationsudvalg, formidlingscentre og hos private aktører. De statslige refusionsordninger er blevet justeret for at trække den kommunale praksis i den ønskede retning, og den ministerielle organisering er blevet omlagt, med flytning af opgaver fra Socialministeriet til Beskæftigelsesministeriet, hvilket har understreget, at det er restarbejdsevnen, der er interessant, ikke funktionsnedsættelsen. „Vi skal se på muligheder, ikke begrænsninger“, har været den fælles overskrift for de mange delelementer i dette paradigmeskift.

I denne omfattende og langvarige proces, der foreløbig har strakt sig over 10 år, er hver sten blevet vendt i bestræbelserne på at skabe en total forandring af borgernes og virksomhedernes opfattelse af funktionshæmmedes muligheder, rettigheder og pligter på markedet for køb og salg af arbejdskraft. Tankegangen har været, at man gennem ændrede rammer og en dertil svarende retorik kan skabe afgørende ændringer i borgernes adfærd.

Kun ét aspekt har man overset: At de som skal omsætte reglerne og retorikken til praksis ved at hjælpe mennesker med nedsat arbejdsevne med at udnytte mulighederne på det rummelige arbejdsmarked – sagsbehandlere, jobkonsulenterne, arbejdsmarkedskoordinatorerne osv - de skal *vide hvordan* de kan hjælpe, og de skal *selv tro på*, at det nytter.

Opdragerne skal selv opdrages. Det har man glemt.

Huset Venture

Hou Søsportscenter

Egmont Højskolen

De mange konsulenter, formidlere, vejledere osv., som befolker arbejdsmarkedsafdelinger, fleksjobkontorer og formidlingsenheder – og som er rekrutteret fra mange forskellige miljøer og har meget forskellig faglig baggrund – de har som hovedregel ikke fået nogen uddannelse i denne funktion, bortset fra, i bedste fald, nogle få timers kursus i arbejdsevnetmetoden og en lyngennemgang af reglerne om den aktive beskæftigelsespolitik.

Det er baggrunden for, at en kreds af organisationer, der beskæftiger sig med mennesker med handicap og deres muligheder på arbejdsmarkedet, i vinteren 2002-03 besluttede at søge gennemført et kursusforløb under overskriften „Coach the coaches“.

Resumé af projektbeskrivelsen

„Coach the coaches“ er et forsøg på at:

- skabe en model for en fremtidig kursusvirksomhed for personer, der vejleder og coacher mennesker med nedsat arbejdsevne med henblik på uddannelse og arbejde,
- etablere et netværk af personer, som arbejder inden for området, og som kan støtte og inspirere hinanden,
- skabe debat om problematikken.

Der planlagdes tre kursushold á 12 personer, i alt 36 personer, til gennemførelse i perioden september 2003 – marts 2006. Kurserne blev planlagt som internatkurser, hvor hvert hold skulle gennemgå 4 x 1 uges undervisning. Kurserne blev henlagt til Hou Søsportscenter, som ligger i tilknytning til Egmont Højskolen.

Der blev søgt og bevilget 1.348.400 kr. af Arbejdsmarkedsstyrelsen (Handicappuljen) til projektet.

Styregruppe

Styregruppen bag „Coach the coaches“ har bestået af:

Birgit Christiansen, direktør, ADHD-foreningen (projektansvarlig)

Ole Lauth, forstander, Egmont Højskolen

Kjeld Søndergaard, projektleder, Vejen Tilbage

Peter Jørgensen, direktør, Huset Venture

Inge Sørensen, jobkonsulent, Handicapidrættens Videnscenter (kursusleder)

Søren Ingvarsdén, projektmedarbejder, Egmont Højskolen (kursusleder)

Kristian Jensen, centerleder, Handicapidrættens Videnscenter (evaluator)

Styregruppens adresser mv.: Se bilag 4.

Coach the coaches, hold 1, efterår 2003

Karsten Budek, hold 1

Rammerne

Kursusforløbet er i alt væsentligt gennemført som planlagt:

Hold 1 mødtes første gang i uge 43/2003 og derefter i ugerne 9/2004, 18/2004 og 39/2004.

Hold 2 startede i uge 12/2004 og var derefter samlet i ugerne 18/2004, 39/2004 og 10/2005.

For hold 3s vedkommende blev kurset ændret lidt for at få erfaringer med større hold og et kortere og mere koncentreret kursusforløb. Hold 3 blev derfor opdelt i to grupper, hvor hold 3a mødtes i uge 38/2005 og hold 3b i uge 45/2005. Hele hold 3 samledes derefter til en fælles afsluttende kursusuge i uge 6/2006.

Deltagerne har været indkvarteret i feriehytter, 2 i hver, fordelt af kursuslederne ud fra en vurdering af, hvem der ville have glæde af at lære hinanden nærmere at kende. Spisning er foregået i kantinen på Egmont Højskolen, som i forbindelse med måltiderne er befolket med elever, hvoraf mange har betydelige handicap. Dette har sikret, at kursisterne har haft målgruppen for øje på en meget konkret måde. Enkelte af skolens lærere og en håndfuld af eleverne har endvidere medvirket som undervisere på kurset.

Alle kursusuger er startet med ankomst mandag kl. 10-11, hvorefter der (med undtagelse af holdets første kursusuge) har været en runde „siden sidst“. Der har været hjemrejse fredag efter en afsluttende evalueringsrunde og frokost. I de mellemliggende dage har der som hovedregel været program fra 9 morgen til 9 aften. Indholdet har vekslet mellem undervisning/oplæg, debat-

ter, gruppearbejde og ekskursioner, med hovedvægt på undervisning/oplæg og debat.

Første uges program har med mindre variationer været ens for alle hold, med oplæg og diskussioner om bl.a. handicappolitik, etik, kommunikation, regler og aktører på det rummelige arbejdsmarked, samt en grundig egenpræsentation af hver enkelt kursUSDeltager med introduktion til de organisationer og problemfelter, de arbejder i og med. Efterfølgende ugeprogrammer har været sammensat på baggrund af deltagerens ønsker til specifikke emner, oplægsholdere eller aktiviteter. Kursusindholdet efter første kursusuge har således varieret fra det ene hold til det næste. Eksempler på ugeprogrammer er optrykt som *bilag 1*.

Som det fremgår ovenfor, har hold 1 og 2 været inde på samme tid i to ud af fire uger. De har haft hver deres program, men der har også været fælles undervisning noget af tiden, og der har været tilrettelagt fælles sociale aktiviteter, så deltagerne på de to hold har haft mulighed for at lære hinanden godt at kende.

Ved afslutningen af kurset besluttede deltagerne på hold 1 og 2 at oprette et internetbaseret dialogforum kaldet „Rummelighedsnet“ på www.groupcare.dk. Senere blev hold 3 inviteret til at deltage i dette, hvilket de fleste af holdets deltagere har sagt ja til.

Hold 3a og 3b var sammen og havde fælles program i deres sidste kursusuge og opfattede således ved afslutningen sig selv som ét hold. Hold 3 har (endnu) ikke mødt alle deltagerne på hold 1 og 2 ansigt til ansigt – kun virtuelt på „Rummelighedsnet“ – men de har haft nogle af deltagerne fra hold 1 og 2 som undervisere, og arrangørerne planlægger at samle alle kursUSDeltagere på de tre hold til et fælles arrangement i september 2006 som den endelige afslutning på projekt „Coach the coaches“.

Hold 1

Hold 3

Coach the coaches, hold 2, forår 2004

Deltagerne

45 personer har deltaget i kurserne, 40 har fuldført.

Af de 40, der fuldførte, er 22 kvinder, 18 mænd. 12 var ved kursusstart kommunalt ansat, 10 var ansat i amter, 12 i private organisationer, 4 i statslige eller halvstatslige organisationer, 2 var uden arbejde.

Geografisk fordelte deltagerne sig over hele landet: Fra Hjørring i nord til Sønderborg og Nykøbing Falster i syd. Fra Karup i vest til Rønne i øst.

En lang række fag og arbejdsfunktioner har været repræsenteret blandt deltagerne: Socialrådgiver, projektleder, jobformidler, psykolog, kontorchef, konsulent, specialkonsulent, fleksjobkonsulent, virksomhedskonsulent, områdeleder, ergoterapeut, forstander, direktør, speciallærer, cand.scient.soc., bestyrelsesformand mm. „Konsulent“ var det hyppigst forekommende ord i deltagernes stillingsbetegnelser.

Yngste deltager var midt i 20'erne, de ældste i alderen 60-65 år.

Kun ganske få af deltagerne kendte hinanden på forhånd.

Det har været vigtigt for arrangørerne, at hvert enkelt hold har været præget af bredde – kønsmæssigt, aldersmæssigt, geografisk, organisatorisk og fagligt. På hvert hold har der været både ledere og frontmedarbejdere, generalister og specialister. Liste med navnene på de 45 kursusedtagere er optrykt som *bilag 2*.

Deltagerne blev ved tilmeldingen bedt om at pege på personlige og faglige dilemmaer, de møder i deres arbejde, for at kursuslederne kunne inkorporere disse i undervisningsplanen. Her skal blot gengives nogle enkelte af svarene:

„Min viden er p.t. ikke bred nok. Jeg kender ikke alle muligheder ift. skoler, bolig, hjælpemidler osv. inden for alle handicap. Dvs. hver sag bringer ny viden med sig, men også stor arbejdsbyrde.“ (Kommunalt ansat projektmedarbejder).

„Hvordan yde bedst mulig service for borgerne, når man har for lidt tid?“ (Kommunalt ansat jobkonsulent).

„Det er vanskeligt at være nødsaget til at „hugge en hæl og klippe en tå“ for at få overensstemmelse mellem opgavernes omfang og tiden til rådighed.“ (Statsligt ansat specialkonsulent).

„Der er ofte langt fra de „flotte ord“ til virkeligheden. (...) Vi er til for de svageste, og hvis vi giver op, er der ikke nogen til at samle op.“ (Amtsligt ansat specialunderviser/projektmedarbejder).

„Er der fremtid i solidaritet?“ (Amtsligt ansat institutionsleder).

Coach the coaches, hold 3a, efterår 2005

Kursusindholdet

Det specifikke indhold af kursusugerne er fra gang til gang blevet tilrettelagt af kursuslederne Inge Sørensen og Søren Ingvarsen. Det er sket under hensyntagen til bl.a.:

- Deltagernes udmeldinger vedr. egne behov og personlige og faglige dilemmaer, som udtrykt i tilmeldings-skemaerne,
- Deltagernes ønsker som de fremkom ved den mundtlige evaluering ved afslutningen af hver enkelt kursusuge,
- Den aktuelle udvikling på det rummelige arbejdsmarked, herunder ny lovgivning, vigtige politiske udmeldinger o.lign.
- Fremkomsten af nye bøger, undersøgelser, artikler, debatter, aktører mv.

Kresten Schultz Jørgensen

Gennemgående temaer i undervisningen har været:

- **Handicappolitik og –etik** i arbejdet med mennesker med fysiske, psykiske, kognitive og sociale funktionsnedsættelser. Herunder handicapkendskab og -historie, lovgivning, foranstaltninger, organisationer og ressourcpersoner på området
- **Kommunikation**, herunder vidensdeling, netværksdannelse og coaching.
- **Det rummelige arbejdsmarked**, herunder regler, aktører, metoder, brugererfaringer, paradokser, historie, aktuel politik, udviklingstendenser, ansvar, økonomi mm.

Underviserne

Ved at trække på arrangørernes eget netværk, følge den aktuelle udvikling på området, og systematisk udspørge deltagerne om deres ønsker vedrørende mennesker, de ønskede at høre, har kursuslederne fra gang til gang sammensat en bred og kompetent kreds af undervisere: Filosofer og politikere, forskere og praktikere, embedsmænd, organisationsfolk, iværksættere og brugerrepræsentanter. Blandt underviserne kan fx nævnes:

Handicappolitik og –etik:

Freelance filosof Keld Brikner; konsulenterne Lene Maj Pedersen og Lise From, Center for Ligebehandling af Handicappede; forstander Ole Lauth, Egmont Højskolen; formand Stig Langvad, De Samvirkende Invalideorganisationer; lektor Søren Juul, Roskilde Universitetscenter.

Nanna Mik-Meyer

Tom Petersen, hold 3

Kommunikation:

Kommunikationschef Kresten Schultz-Jørgensen, Det Kongelige Teater; direktør Jannick B. Petersen, JBP A/S; journalist Abelone Glahn; tidl. uddannelsesleder i Danmarks Radio Hans Christian Andersen; folketingsmedlem Anne Marie Meldgaard; forstander Kate Hartvig Kristiansen, ASV Horsens.

Det rummelige arbejdsmarked:

Handicapkonsulent Kaj Lundsteen, AF Storkøbenhavn; samfundsforsker, antropolog Nanna Mik-Meyer, Socialforskningsinstituttet; direktør Torben Bo Hansen, Dag- og Døgncentret i København; direktør Mikael Eggert Jørgensen, Center for Aktiv Beskæftigelsesindsats (CABI); borgmester Vagn Ry Nielsen, Horsens Kommune; konsulent Susanne Munch, Dansk Handicap Forbund; socialudvalgsformand Niels Rosenberg, Odder Kommune; projektleder Irena Novotny, Erhvervscenter for Etablering, Vækst og Udvikling; formand Merete Hornecker, Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere.

Udover de eksterne undervisere har nogle af kursisterne også fungeret som undervisere, dels på eget hold, dels på efterfølgende hold, fx: Konsulent Dorte Kjærsgaard, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet; freelance konsulent Tove Birkvad; konsulent Birgit Høst, ASV Horsens; koordinerende projektleder Lone Kramer, Svendborg kommune; konsulent Erno Larsen, ADHD-foreningen.

En oversigt over de anvendte undervisere er optrykt som *bilag 3*.

Coach the coaches, hold 3b, efterår 2005

Deltagernes evaluering

Deltagernes oplevelse og udbytte af „Coach the coaches“ er opsamlet via:

- Deltagerobservation (evaluator har deltaget helt eller delvist i alle kursusuger),
- Nedskrivning af deltagernes mundtlige evaluering ved afslutningen af hver kursusuge,
- Semistrukturerede interviews med 19 af kursisterne på hold 1 og 2, optaget på bånd og efterfølgende udskrevet,
- Skriftlige tilbagemeldinger fra 6 af kursisterne på hold 3.

Deltagerne er bl.a. blevet spurgt om, hvilken ny viden kurset har givet dem, om deres oplevelse af at være sammen med de øvrige deltagere, om undervisningen, om netværksdannelse, og om formen og rammerne for kurset.

A: Ny viden

Med hensyn til udbytte i form af konkret viden peger mange deltagere på handicapområdet og mulighederne på det rummelige arbejdsmarked som temaer, der har indeholdt meget ny viden for dem.

Det kan handle om helt konkret viden om fx lovgivning eller støtteforanstaltninger og forskellige aktører på det rummelige arbejdsmarked:

„Alt den her lovgivning omkring det rummelige arbejdsmarked, den er jeg ikke helt stiv i. Også alt det med voksenundervisningen... jeg har mest beskæftiget mig med børnehandicapområdet.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Her har jeg fået et meget dybt indblik i forskellige andre aktører, der arbejder med at få handicappede mennesker ind på arbejdsmarkedet eller igennem uddannelsessystemet.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Har gennem diverse oplæg fået indsigt i de mange handicaporganisationer og -ordninger, der findes, og er blevet ganske overrasket over, hvor mange mennesker, der beskæftiger sig med det rummelige arbejdsmarked.“ (Kvindelig deltager på hold 3).

„Det vigtigste for mig har nok været at få mere indsigt i hele spørgsmålet om handicappede og arbejdsmarked. Hvis det har været et formål med kurset at sætte det spørgsmål højere på dagsordenen hos deltagerne, synes jeg det er lykkedes rigtig godt.“ (Mandlig deltager på hold 3).

Lone Winther Nielsen og Jan Viffert, hold 3

Henrik Boie, Lone Kramer og Lotte Pehrsson, hold 2

Indsigt i handicappedes forhold og levevilkår i det hele taget fremhæves som et væsentligt udbytte af kurset, og flere nævner således, at selv om de arbejder med det rummelige arbejdsmarked til daglig, har de ikke tidligere tænkt på deres brugere eller klienter som nogen, der har et handicap.

„Jeg har lært meget, fx om handicapområdet, som jeg ikke vidste ret meget om. (Mandlig deltager på hold 3).

„Jeg har erkendt, at handicapområdet er mere kompliceret end som så - og at der findes flere instanser, end jeg havde forestillet mig.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Årsagen til, at jeg sagde ja tak til at få kurset, det var fordi jeg manglede en viden om handicappede som sådan – og det må man sige, at det har jeg fået. (...) Jeg ved, hvad det betyder, hvis de har været igennem et specialskoleforløb eller noget i den stil. Har en større forestilling om, hvad det egentlig er. Hvad det er for et liv, de har levet.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Det kan godt være, at jeg ikke har lært så meget om de enkelte handicapgrupper, men jeg har lært hvor jeg skal søge noget viden om dem. Det, der har været den store gevinst for mig, har været bredden i det, og det har været de mange nuancer på det. Jeg har jo fået kendskab til måder at tænke på, som jeg ikke anede eksisterede!“ (Kvindelig deltager på hold 1).

Nogle kursister var på forhånd skeptiske over for den vægt, handicapproblematikken blev tillagt i kurset, idet de ikke opfattede det som rigtig relevant for deres arbejde. Men de ændrede opfattelse undervejs:

Når man snakker om det rummelige arbejdsmarked, er de handicappede ikke ret højt oppe på listen mange steder.“ (Mandlig deltager på hold 3).

„Da jeg blev spurgt, om jeg ville deltage, så kunne jeg ikke rigtig se, hvordan min rolle som projektkonsulent og holde tilsyn med de her aktiveringsprojekter, hvordan det havde noget med handicappede at gøre. Men det må jeg sige, at det kan jeg godt se efterhånden. (...) Før var det for mig – handicap er en i kørestol – men det er jo også et handicap at have sociale problemer, være ordblind osv.“ (Kvindelig deltager på hold 2).

„ Mange af dem, vi har, vil ikke kaldes handicappede. Grunden til, at jeg nævner det, er, at jeg på et tidspunkt tænkte: Hvad har det med mig at gøre? Men så: Når man kan

få de svært handicappede i arbejde, hvorfor har jeg så problemer med en med en frossen skulder?” (Mandlig deltager på hold 3).

Mange kursusedtagere peger på betydningen af at have fået indsigt i tilgrænsende arbejdsområder og i andre fagpersoners indsats og arbejdsvilkår – både igennem undervisningen og gennem samvær og diskussioner med kursister med en anden faglig baggrund eller andre arbejdsområder end de selv:

„Via kurset har jeg fået kendskab til specialundervisningsområdet og til andre beslægtede områder, og jeg har fået mulighed for at diskutere faglige spørgsmål med nogen, som laver det samme som mig. Det har givet en dybde og bredde i mit virke på handicapområdet.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„De øvrige deltagere har meget mere konkrete arbejdsopgaver med jobskabelse end jeg selv. (...) Så jeg har lært noget, som jeg ellers ikke ville, fordi jeg har snakket med praktikere. Og fordi oplæggene har været meget inspirerende.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Det med at få viden om andre fagekspertiser viser mig, hvor meget jeg har brug for de andre fagekspertiser, men også hvor meget de har brug for mig.“ (Mandlig deltager på hold 2).

„Jeg er blevet vanvittigt inspireret. Er kommet ud af min glasklokke, jeg er blevet opmærksom på, hvor meget vi isolerer os i vores lille gruppe.“ (Mandlig deltager på hold 3).

Deltagere har forskellige forestillinger om, hvordan deres praksis vil blive påvirket af den viden, de har erhvervet på kurset: Nogle mener, de vil ændre praksis på konkrete områder, andre har følt sig bekræftet i at være på rette spor, og atter andre synes, de har fået noget at tænke over:

„I dag ser jeg mere nuanceret på begrebet handicappede i beskæftigelse. Jeg har fået mere forståelse for sagsbehandlerens pressede situation. Vi får ikke den opbakning, vi skal have, fordi de er for stressede. Så nu sørger jeg selv for at gøre arbejdet i forhold til opfølgning og vejledning. Mit arbejde skal være mere grundigt.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Vi er så fokuseret på de arbejdspladser, der findes, men vi skal også tænke på at skabe nogen selv.“ (Mandlig deltager på hold 3).

„Jeg er aktør og iværksætter, og jeg har angrebet det, ligesom jeg nu synes, at tingene de kommer. Nu synes jeg, at jeg har fået nogle redskaber til at afdække tingene og planlægge (...) Jeg synes, at jeg har mere styr på det.“ (Mandlig deltager på hold 2).

„Ind imellem har jeg følt mig usikker på de muligheder jeg havde – var jeg sådan helt galt på den, når jeg tænkte de tanker – eller var jeg på rette vej? Det har givet mig meget at se andres problemstillinger. Jeg føler mig mere sikker. Det har styrket mig.“ (Kvindelig deltager på hold 2).

„Her går man og tror, at man kender et område, fordi man altid har arbejdet inden for det, og det vil sige, at man jo også luller sig lidt i søvn og bliver meget „arbejder pr. automatik“ og pr. tradition og pr. vane, og det har været godt at blive revet ud af vanen.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Der er lukket nogle ny porte op for mig. Nye tanker. På tværs. Det er faneme godt. Det gør vi sjældent.“ (Mandlig deltager på hold 3).

Hold 1

Nogle få udtrykker frustration over, at det kan være svært at ændre praksis, selv om man gerne vil:

„Jeg har tit været frustreret, når jeg er kommet hjem fra kurset, fordi jeg synes, jeg har lært så meget, som jeg ikke får lov til at bruge.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Jeg ved ikke, om det er en ny erkendelse, men jeg har fået genopfrisket, hvor mange regler der er, som skaber problemer for at ting kan lykkes. Og hvor svage vi er, på en måde, hvor lidt vi egentlig tør i de arbejdsfelter, vi sidder med, at gå imod de regler.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

Niels Nielsen, hold 3

B: Mødet med de andre deltagere

Deltagernes forskellighed med hensyn til alder, uddannelse, geografisk placering, erfaring mv. fremhæves som en kvalitet ved kurset:

„Jeg synes, det har været godt, at vi kursister er så forskellige. Både nye og gamle. Det er en god måde at få lært noget.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Jeg synes, at det er så lækkert, at vi ikke ligner hinanden. Vi er placeret vidt forskelligt - og jeg kan også se det i forhold til at bruge hinanden i det der netværk.“ (Mandlig deltager på hold 2).

„Det har været helt kanon det her. Bl.a. på grund af den mangfoldighed der er her. Den normale måde, man gør, er, at man sidder sammen med nogle, som er som en selv. Men her er mangfoldighed: Køn, geografi, arbejdsområder. (Mandlig deltager på hold 3).

Forskelligheden er med til at synliggøre mange nye vinkler og muligheder:

„Jeg synes, at nogle af de rigtig gode ting har været, at deltagerne er kommet fra forskellige aktører, som kan berige hinanden, for det er det samme fagområde, det handler om, men det er med forskellige indgangsvinkler.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Jeg har fået indblik i konkrete problemstillinger, som knytter sig til handicap og job via en enestående mulighed for at kommunikere med en masse forskellige mennesker med forskellige funktioner indenfor feltet.“ (Kvindelig deltager på hold 3).

„Jeg synes, det har været en fantastisk gave at få lov til at være med 4 uger – og med de folk jeg ikke kendte i forvejen, og som jeg mange gange har eftersøgt i mit arbejde. Og lige pludselig får jeg dem foræret.“ (Mandlig deltager på hold 2).

„Det kan være lidt svært for os, der sidder på et specialområde - vi tænker, vi er så unikke, at det ikke er interessant at deltage i andre cirkler, det er tit den opfattelse, vi har. Men der er en anden verden, en masse ting som vi har lade os inspirere af.“ (Mandlig deltager på hold 3).

Den personlige relation, som bygges op til andre kursusdeltagere i forløbet, tillægges stor betydning og betragtes som et læringsinstrument i sig selv:

„Det er en utrolig lækker gruppe at være medlem af. Gode diskussioner og sammenhold på alle kanter.“ (Mandlig deltager på hold 3).

„Det har givet meget energi at møde så mange engagerede mennesker fra så mange forskellige baggrunde. Jeg ville ønske, jeg kunne gå tilbage i mit bagland og give den energi videre, som den her uge har givet.“ (Kvindelig deltager på hold 3).

„De repræsenterer noget, jeg har brug for, men de er også nogle, der er helt åbne for samarbejde. Man behøver ikke at gå nogen omveje. (Mandlig deltager på hold 2).

„Vi er et hold, som passer godt sammen. Der er en god følelse, til trods for at vi er meget forskellige mennesker. Fremmødet viser også, at det er noget, som folk ønsker at holde fast i.“ (Mandlig deltager på hold 1).

Følelsen af enighed og sammenhold kan dog også blive en belastning, mener en kursist:

„Vi sidder ovre i den flok, og ind imellem så synes jeg, vi er så frelste, at jeg næsten ikke kan holde det ud!“ (Kvindelig deltager på hold 1).

C: Undervisningen

Undervisningen har for størstedelens vedkommende været varetaget af gæstelærere, undertiden af kursister på det pågældende hold selv eller kursister fra et foregående hold. Der har gennemgående været stor tilfredshed med underviserne og den måde, de har løst opgaven på:

„De oplæg, der har været der – de der ressourcepersoner – det har jo også været en kæmpe gave at få. De har forandret min verden rigtig meget.“ (Mandlig deltager på hold 2).

Anne Hamann, hold 1

„Denne her bredde og alle de indlæg har bredt nogle ting ud for mig, som jeg ikke har været opmærksom på.“ (Kvindelig deltager på hold 3).

„Jeg synes, det har været flot og fyldigt og har forsøgt at ramme mange forskellige facetter inde for samme område. Jeg har været utrolig glad og følt mig meget privilegeret over at have haft mulighed for at deltage.“ (Kvindelig deltager på hold 2).

„Det har været nogle fantastiske uger... At få så massive oplevelser med dygtige oplægsholdere.“ (Mandlig deltager på hold 2).

Claus Bonde, hold 3

Kursisterne har været glade for at blive inddraget aktivt i undervisningen. Der har dog været vekslende opfattelser af, i hvilket omfang det er lykkedes. Det er især deltagerne på hold 3 med det meget koncentrerede forløb, der har kritiske bemærkninger:

„Overordnet har kursets oplæg været rigtig gode med masser af kvalitet og deltagelse fra vores side. Vi har selv været i stand til at komme med input.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Vekselvirkningen mellem oplæg og så det at høre hinanden tænke højt, det har været spændende.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Oplæggene om os selv var rigtig gode. Og allerbedst: Det er ikke slut. Vi kommer tilbage!“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Formen her er lige en tand for stiv. Vi sidder og modtager passivt de gode oplæg. Kan gøres mere aktivt, så vi selv kommer mere på banen.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Det ville være godt med mere tid til at diskutere i mindre grupper. (...) Der bliver hældt meget på her, så det er om at slå ørerne ud. Det kan også være fint nok, men det ville også være en god dimension at diskutere med hinanden.“ (Mandlig deltager på hold 3).

„Jeg kunne godt tænke mig, at formen bevægede sig endnu mere over i det aktive, hvor vi som deltagere kommer til at arbejde mere konkret og visionært med det stof, som foredragsholderne fodrer os med.“ (Kvindelig deltager på hold 3).

Ved afslutningen af hver kursusuge er deltagerne blevet bedt om at komme med ønsker til indholdet af den næste, og disse ønsker er i vid udstrækning blevet imødekommet:

„Når et forløb er afsluttet, har I spurgt til nye emner. På den måde har vi haft indflydelse på programmet. Det har været godt. Det er sjældent med kurser, som giver mulighed for at deltagerne selv får indflydelse på programmet.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Jeg har glædet mig over, at det har næsten været højrelevant alt sammen. I har gjort alt det, vi bad om, og som I sagde, I ville.“ (Mandlig deltager på hold 1).

Et bestemt emne har været underprioriteret ifølge nogle kursisters opfattelse:

„Jeg havde forventet, at kurset ville beskæftige sig med coaching-begrebet. Det må jeg selv fortsætte med at søge viden om.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Jeg synes måske, at man skulle have gået mere ned i det praktiske, fx coaching – hvordan støtter vi en person der vil frem. Det kunne jeg godt have tænkt mig.“ (Mandlig deltager på hold 1).

Inger Johannsen, hold 2

„Jeg havde godt en fornemmelse af, at det ikke ville være coaching i teori, men netværksdannelse i praksis. Så det var jeg forberedt på.“ (Kvindelig deltager på hold 3).

Der har også været kritiske røster om undervisningens form og indhold, især fra deltagere på hold 3 med det meget korte, koncentrerede kursusforløb:

„Det ville være godt at få mere gruppearbejde ind, så vi kommer til at arbejde mere selv. De få gange, vi havde gruppearbejde, fik vi nogle gode energier frem. (...) Det kunne vi godt bruge lidt mere.“ (Mandlig deltager på hold 3).

Kjeld Thystrup, hold 1

„Jeg synes godt, vi kunne have rørt os noget mere! Jeg plejer at cykle. Der har været skema hele dagen, mens det har været lyst.“ (Kvindelig deltager på hold 3).

„Jeg kunne godt have brugt noget mere undervisning. Altså faglig undervisning. Jeg tror, I tror, vi ved mere, end vi i virkeligheden gør!“ (Mandlig deltager på hold 2).

„Jeg har brugt meget tid på at finde ud af, hvorfor jeg skal være på det her kursus. Det var meningen, min chef skulle have været her. En aften var jeg ved at tage hjem. Jeg var så irriteret over, at der bliver kørt så meget på „systemet“. Blev ked af det og irriteret.“ (Mandlig deltager på hold 3).

„Næsten alle oplægsholdere har givet kommunerne på hattepulden. Jeg selv har også følt mig ramt, som socialrådgiver. Jeg er heldigvis en af de gode! siger jeg til mig selv. Men det er da hårdt.“ (Mandlig deltager på hold 3).

Andre har rost kurset helt uden forbehold:

„Det er fantastisk, at man kan glæde sig til en uge, og så lever den op til forventningerne.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Det har været en kanon uge.“ (Kvindelig deltager på hold 3).

„Jeg skulle næsten have haft en stor buket roser med! For det har været et godt og veltilrettelagt kursus. Rigtig godt.“ (Kvindelig deltager på hold 2).

„Man har næsten haft en tur i en gavebutik, hvor man har fået lov til at prøve alt muligt. (...) Jeg vil tro, at der findes ikke mange, der har den viden nu, som vi har fået i de 4 uger.“ (Mandlig deltager på hold 2).

Intensiteten, mængden af information og de mange timers undervisning pr. dag bliver fremhævet af mange med forskellig grad af entusiasme:

„Nogen gange har der været så meget efter hinanden, at det kan være svært at få reflekteret og få det til at lagre sig.“
(Kvindelig deltager på hold 3).

„I går var nogle interessante oplæg, men 3 i træk på en dag, det var for meget. Jeg var simpelthen for træt midt på dagen.“ (Mandlig deltager på hold 3).

„Det kræver meget og et godt kursus, at en person i mit job skal tage 4 uger ud af arbejdet. Og det er i virkeligheden den største cadeau til kurset, at jeg har gjort det. For jeg betingede mig, da jeg startede, at hvis jeg ikke fik nok ud af den første uge – så ville jeg ikke komme igen.“ (Kvindelig deltager på hold 2).

D: Netværket

Hold 1

Dannelsen af personlige og faglige netværk fremhæves af både arrangørerne og deltagerne som et af kursets vigtigste formål – og resultater.

„Jeg forventede, at jeg kunne udvide mit netværk, og det er også sket.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Det vigtigste for mig er udvidelsen af mit netværk. Den rent faglige viden finder jeg ad hoc, når jeg har brug for den.“
(Mandlig deltager på hold 3).

„Jeg har fået et godt indtryk af, hvad de andre laver. Har brugt pauser og frokoster til at orientere mig om, hvad der sker rundt omkring. Derfor opstår der tanker og ideer, som jeg kan gå hjem og bruge. Jeg ser perspektiver, jeg ellers ikke ville se.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Vi har opbygget et netværk, hvor vi kan udveksle viden og erfaringer, som vi sidder med hver især. Det er selvuddannelse.“ (Mandlig deltager på hold 1).

Hvad kan man få ud af at have et netværk – og hvordan virker det?

„Når man kommer hjem fra kursus, så indhenter hverdagen en, men jeg synes, man er blevet mere bevidst om, at der er nogle andre, man kan trække på.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Jeg har fået et netværk, som jeg kan „spille bold op af“, indhente viden hos og bruge som katalysator til at sprede informationer og viden om mit projekt ud i hele landet.“
(Kvindelig deltager på hold 3).

„Det giver mig tryghed i nogle situationer – hvis jeg kører fast, så ved jeg, hvem jeg kan ringe til.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Vi har fået skabt et netværk, så man kan bare tage telefonen og sige, hvem man er, så er der rene linjer.“ (Mandlig deltager på hold 2).

Nogle kursister peger på, at der skal mere netværkssamarbejde til, hvis kvaliteten i indsatsen i forhold til handicappede og det rummelige arbejdsmarked skal løftes generelt:

„Jeg synes, Arbejdsmarkedsstyrelsen skal satse på netværksdannelse ud over hele Danmark. Forandringer opstår kun, hvis mennesker mødes og gensidigt inspireres til nye ideer og initiativer.“ (Mandlig deltager på hold 3).

E: Formen og rammerne

Kursusdeltagerne har mange kommentarer til formen og rammerne på kurset Coach the coaches som helhed. Fx er længden af kurset et omstridt emne blandt deltagerne på hold 1 og 2, for hvem kurset varede 4 x 1 uge:

„Jeg synes, det har været godt med fire uger. Det giver en anden relation til de andre, en anden forankring.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Jeg synes, en måned er lang tid, og svært at få chefen til at sige ja til! Men samtidig så det med at der skal skabes et netværk, det kræver, at man har tid til at sætte sig ned og lære de folk at kende.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Hvis min arbejdsplads skulle ind og finde kursusafgift for 4 uger, så ville jeg nok vælge noget kompetencegivende.“
(Kvindelig deltager på hold 1).

Andre er optaget af arbejdsugens eller arbejdsdagens længde:

„Det er usædvanligt, at man har en hel uge sammen. Det giver tid til fordybelse.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Jeg har et lille hjertesuk, fordi jeg synes, at en uge er lang tid. Jeg kunne forestille mig, at det var 4 dage, og så hjem på sin arbejdsplads om fredagen...“ (Kvindelig deltager på hold 2).

Middag for hold 3

„Det er et kursus, der er langt, fra morgen til aften. Det kan være trættende for en, der er hørehæmmet.“ (Mandlig deltager på hold 3).

„Det er lækkert at være tilbage sidst i 60'erne eller først i 70'erne, hvor man tog på internatkurser. Det har der ikke været tid til siden. Nu varer kurserne fra 9 til 16!“ (Mandlig deltager på hold 3).

Kursusstedet er der udelt tilfredshed med:

„Det at være på Egmont Højskolen - og se de handicappede og fornemme miljøet der, det har lært mig utroligt meget.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Det har været livsbekræftende, at det har ligget heroppe på højskolen, hvor der har været så mange mennesker med store vanskeligheder, som alligevel kan få en hel masse ud af livet.“ (Kvindelig deltager på hold 2).

„Det har været meget inspirerende, at kurset har fundet sted her på Egmont Højskolen, for den kendte jeg ikke til – og jeg er faktisk meget begejstret for det, de laver her.“ (Mandlig deltager på hold 1).

„Det er et dejligt sted at være. Og man starter til tiden, der er godt styr på tingene.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

Kursuslederne får også rosende ord med på vejen:

„Bare der har været det mindste, har de ordnet det.“ (Kvindelig deltager på hold 1).

„Jeg synes, det har været godt, professionelt arrangeret, god ordstyrer, god disciplin, ikke snakke i munden på hinanden, god måde vi er sat sammen på i grupper og i huse.“ (Kvindelig deltager på hold 3).

„Jeres indsats har været med til at skabe den gode stemning. At I har stået for det og ikke et smart privat firma, hvis jeg må sige det på den måde (...) Der har været en god stemning, og det har I været med til at skabe.“ (Mandlig deltager på hold 1).

---0---

Bilag 1: Eksempler på ugeprogrammer

Program for hold 1 kursus 1 - uge 43, 2003:

Mandag den 20/10

- 11.00–12.00: Ankomst og indkvartering
- 13.30–15.00: Introduktion til Egmont Højskolen v/ forstander Ole Lauth
- 16.00–17.00: Fysisk aktivitet. Gamle idrætslege v/ konsulent Vibeke Lund, Handicapidrættens Videnscenter
- 17.00: Vi er sammen om at lave aftensmad

Tirsdag den 21/10

- 09.00–12.00: Personlig præsentation. 6 deltagere får hver en halv time.
- 13.30–17.00: Aktivering / rehabilitering. Oplæg v/ antropolog Nanna Mik-Meyer, Ph.d.-stipendiat ved Socialforsknings Institutet
- 17.00–18.00: Handicap, idræt, sundhed og læring. Oplæg v/ Vibeke Lund og Kristian Jensen, Handicapidrættens Videnscenter
- 19.30: Prøv at være handicappet – handicaporienteringsløb

Onsdag den 22/10

- 09.00–12.00: Personlig præsentation. 6 deltagere får hver en halv time.
- 13.30–17.00: Etik og handicappolitik. Oplæg ved Lene Mai Pedersen og Lise From, Center for Ligebehandling af Handicappede
- 17.00–18.00: Fysisk aktivitet udendørs
- 19.30: Foredrag ved og diskussion med Poul Lüneborg, fhv. formand for Dansk Blindesamfund

Torsdag den 23/10

- 09.00–12.00: Politiske vinkler på det rummelige arbejdsmarked. Oplæg v/ Gitte Madsen, formand for Social- og arbejdsmarkedspolitisk udvalg under DSI, og Niels Rosenberg, socialudvalgsformand og erhvervskonsulent i Odder Kommune
- 13.30–17.00: Kommunikation så du bliver hørt. Oplæg v/ kommunikationschef Kresten Schultz Jørgensen, Det Kongelige Teater
- 17.00–18.00: Fysisk aktivitet udendørs
- 19.30: Festligt samvær

Fredag den 24/10

- 09.00–12.00: Hvad er der sket i løbet af ugen? Hvad har det sat i gang? Ønsker til næste gang.
- 13.30: Farvel og på gensyn!

Program for hold 2 kursus 2 - uge 18, 2004

Mandag den 26/4

- 10.00–11.00: Ankomst og indkvartering
11.00–12.00: Siden sidst og gennemgang af ugens program
14.00–15.30 DSIs jobportal – hvad kan den bruges til? Oplæg ved projektkonsulent Anders Reitov, De Samvirkende Invalideorganisationer
15.45–17.45: Arbejdsformidlingen og det rummelige arbejdsmarked – lovgivningsstoffet. Oplæg ved Kai Lundsteen, handicapkonsulent for AF Storkøbenhavn
19.30–21.00: Hold 2 møder hold 1. Kort præsentation af alle deltagere
Fælles med hold 1.

Tirsdag den 27/4

- 09.15–12.15: Arbejdsmarkedspolitik og den nye beskæftigelseslov.
Oplæg ved konsulent Jens Finkelstein
14.00–17.00: Besøg på Huset Venture i Århus
19.45–20.15 : Har vi et fælles projekt? Skal vi have et? Oplæg ved Kristian Jensen, Handicapidrættens Videnscenter. *Fælles med hold 1*

Onsdag den 28/4

- 09.15–12.15: Gruppearbejde. Forberedelse til mødet med Kresten Schultz Jørgensen og Jannick B. Pedersen
14.00–17.30: Kommunikation så du bliver hørt. Oplæg ved Kresten Schultz Jørgensen, kommunikationschef ved Det Kongelige Teater
20.00–21.30: Højskoleaften

Torsdag den 29/4

- 09.15–12.15: Videndeling – genopdag fortidens kompetencer. Oplæg ved Jannick B. Pedersen, tidligere koncerndirektør i Carl Bro A/S, nu indehaver af JBP a/s, der arbejder med rådgivning, forskning og investering. *Fælles med hold 1.*
14.00–17.30: Videndeling fortsat.
18.00–19.30: Festmiddag

Fredag den 30/4

- 09.30–11.00: Det at coache. Oplæg ved Lisbeth Albinus, Hovedstadens Ordblindeskole
11.00–12.30: Evaluering af ugen. Ønsker til næste gang.
13.30: Farvel og på gensyn!

Program for hold 1 kursus 4 - uge 39, 2004

Mandag den 20/9

- 10.00–11.00: Ankomst og indkvartering
11.00–12.00: Siden sidst og gennemgang af ugens program
13.30–17.00: Hvad er Coaching? Oplæg ved Kim Müller, leder af konsulentfirmaet Vækstgruppen, der arbejder med udvikling af medarbejdere og ledere i dansk erhvervsliv
19:30: Fælles samvær i Théhuset

Tirsdag den 21/9

- 09.15–12.00: Gruppearbejde – forberedelse til eftermiddagens og onsdag formiddags oplæg
13.30–17.00: Socialpolitik, Det Rummelige Arbejdsmarked og Strukturreformen
Oplæg ved folketingsmedlem Jan Petersen, arbejdsmarkedspolitisk ordfører for Socialdemokratiet
19:30: Fælles samvær i Théhuset

Onsdag den 22/9

- 09.15–12.00: Socialpolitik, Det Rummelige Arbejdsmarked og Strukturreformen.
Oplæg ved Vagn Ry Nielsen, borgmester i Horsens kommune
13.30–17.00: CABI – Center for Aktiv Beskæftigelses Indsats. Oplæg ved centerleder Mikael Eggert Jørgensen. Herefter diskussion og erfaringsudveksling
19.15–21.00: Højskoleaften: Hvem myrdede Marilyn Monroe? Oplæg og fortælling ved advokat Vagn Søndergaard

Torsdag den 23/9

- 09.15–12.00: Det professionelle netværk – sådan tænder du kontakterne. Oplæg ved journalist Abelone Glahn, @media. Det vil være en fordel at have læst bogen af samme navn (udgivet på Børsens forlag)
13.30–15.00: Det kan lade sig gøre. Oplæg ved Susanne Munch og Benny Nielsen fra Dansk Handicap Forbund, der vil fortælle om projektet Det kan lade sig gøre, hvor man forsøger at få handicappede indvandrere ud på arbejdsmarkedet
15.15–17.00: Værktøj når man arbejder med ADHD/DAMP. Oplæg ved konsulent Erno Larsen, ADHD-foreningen, deltager på Coach the coaches hold 2
18.00: Festmiddag

Fredag den 24/9

- 19.30–12.00: Etik i hjælpen til de svageste! Oplæg og debat ved freelance filosof Keld Brikner.
13.30: Farvel og på gensyn!

Program for hold 3a kursus 1 - uge 38, 2005

Mandag den 19/9

10.00–11.00: Ankomst og indkvartering

11.00–12.00: Introduktion til kurset

13.15–14.45: Introduktion til Egmont Højskolen og den handicappolitiske udvikling der afspejles her v/ forstander Ole Lauth

15.00–17.45: Personlig præsentation – 4 deltagere

19.45–21.00: Foredrag og diskussion ved Poul Lüneborg, fhv. formand for Dansk Blindesamfund

Tirsdag den 20/9

09.15–12.15: Personlig præsentation – 6 deltagere

13.45–15.45: Kommunikér så du bliver hørt. Oplæg ved kommunikations- og marketingschef Kresten Schultz-Jørgensen, Det Kongelige Teater

16.00–17.45: Arbejdshandicap og kompensation. Oplæg ved AF Handicapkonsulent Kaj Lundsteen, AF Storkøbenhavn

19.45–21.45: ADHD – det vanskelige liv og arbejdsmarkedet. Oplæg ved konsulent Erno Badstue Larsen, ADHD-foreningen, deltager på Coach the coaches hold 2.

Onsdag den 21/9

09.15–11.45: Film: „Jeg er en kriger“ og „Kan de da ikke bare lade røven og tage sig sammen?“. Oplæg v/ centerleder Kristian Jensen, Handicapidrættens Videnscenter

13.30–17.30: Besøg på Huset Venture i Stavtrup, Århus, v/ direktør Peter Jørgensen.

Torsdag den 22/9

09.15–12.00: Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde. Oplæg og debat ved lektor Søren Juul, Institut for Samfundsvidenskab og Erhvervsøkonomi, RUC

13.45–15.45: Etik og handicappolitik. Oplæg ved konsulent Lene Mai Pedersen og Lise From, Center for Ligebehandling af Handicappede

16.15–17.30: Netværk som værktøj. Oplæg ved konsulent Tove Birkvad og udviklingskonsulent Birgit Høst, deltagere på Coach the coaches hold 1

18.00–19.30: Festmiddag

Fredag den 23/9

09.30–12.00: Evaluering af ugen og ønsker til næste kursus.

13.30: Farvel og på gensyn!

Program for hold 3b kursus 2 - uge 6, 2006

(fælles med hold 3a)

Mandag den 6/2

- 10.00–11.00: Ankomst og indkvartering
11.00–12.00: Siden sidst. Hils på hold 3a. Kort præsentation af alle deltagerne
13.30–15.00: Netværk. Oplæg og dialog ved projektleder Lone Kramer, Svendborg Kommune, deltager på Coach the coaches hold 2
15.30–17.30: Retssikkerhed ved vurderingen af arbejdsevnen ved konsulent Dorte Kjærsgaard, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH) – deltager på Coach the coaches hold 3b
19.45: Kaffe og snak på tværs i Théhuset

Tirsdag den 7/2

- 09.00–10.45: Gruppearbejde.
11.00–12.15: Etnisk iværksætteri ved projektleder Irena Novotny, Erhvervscenter for Etablering, Vækst og Udvikling (EVU)
13.45–17.30: Tænketaank: Helt nye veje til job for personer på kanten af arbejdsmarkedet. Ved projektleder Marianne Saxtoft, Center for Aktiv Beskæftigelses Indsats (CABI) og forstander Cate Hartvig Kristiansen, ASV-skolen i Horsens
19.45: Kaffe og refleksioner over dagens indlæg i Théhuset

Onsdag den 8/2

- 09.00–12.00: Coaching ved konsulent Hans Christian Andersen. Læs eventuelt bogen: Idéudvikling, coaching, efterkritik – værktøjer til en mere kreativ arbejdsplads
13.30–16.30: Det 21. århundredes arbejdsmarked, ved uddannelseskonsulent Claus Agø Hansen, Voco – Intelligente foredrag
19.45: Højskoleaften: En islandsk saga

Torsdag den 9/2

- 09.00–12.00: Kvalificering af den fremtidige beskæftigelses indsats ved direktør Michael M. Dyreholt, JobCenter Marselisborg
13.30–17.00: Fremtidens uddannelses- og efteruddannelses behov. Ideer og erfaringsudveksling med Jane Laustsen, leder af Arbejdspladskontakten, Den Sociale Højskole, København
18.30: Festsiddag. Underholdning ved Mikkel H. Lund

Fredag den 10/2

- 10.30–12.00: De Samvirkende Invalideorganisationers rolle i forhold til de ny arbejdsmarkedsråd og jobcentre. Oplæg og diskussion ved formand for DSI, Stig Langvad
12.15–13.00: - og hvad så??
13.00: Frokost, farvel og på gensyn!

Bilag 2: Oversigt over deltagerne

(Stillingsbetegnelse og arbejdssted som gældende på kursets starttidspunkt)

Hold 1:

Tove Birkvad, skolekonsulent, Sønderjyllands Amt

Diane Arp, ergoterapeut/projektmedarbejder, Gladsaxe Kommune

Birgit Høst, projektkoordinator, ASV Horsens

Kjeld Thystrup, jobkonsulent, Jobcenter Marselisborg, Århus

Gunver Bording, socialrådgiver, Center for Små Handicapgrupper, København

Jytte Rasmussen Bach, projektleder, Huset Venture, Århus

Margit Ottow, koordinator, Flex-Gruppen, Helsingør Kommune

Anne Hamann, konsulent, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Kolding

Karen Else Christensen, konsulent, Storstrøms Amts Videnscenter for Specialpædagogik

Iben Thomsen, socialrådgiver/højskolelærer, Egmont Højskolen, Hou

Tommi Strandgaard, direktør, Jobcenter Østdanmark, København

Karsten Budek, støtte-kontaktperson, Fremtiden Ungbo, Sakskøbing

Hold 2:

Henrik Boie, udviklingskonsulent, Bornholms Regionskommune

Lone Kramer, projektkonsulent, Odense Kommune

Anne-Marie Przemyslak, konsulent, Revacenter Trollesbro, Frederiksborg Amt

Lisbeth Albinus, tale/læsepædagog, Hovedstadens Ordblindeskole

Lotte Pehrsson, cand. jur., Handicappede Studerende og Kandidater

Inger Johannsen, speciallærer/vejleder, Sønderborg Voksenskole

Karen Ellitsgaard, kontorchef, Center for Job på Særlige Vilkår, Københavns Kommune

Peter Olesen, områdeleder, ITC Svogerslev, Roskilde

Erno Larsen, konsulent, flyverkorpsset, ADHD-foreningen

Flemming Groth, projektmedarbejder, Holbæk Kommune

Ole Schmidt, bestyrelsesformand, projektmedarbejder, Havredal Gl. Skole, Karup

Klaus Christensen, cand. psyk., Spastikerforeningen, København

Hold 3a:

Tom Petersen, centerleder, Formidlingscenter Vest, Frederikssund

Børge Landgrebe, jobkonsulent, Markman Rekruttering og Genplacering a/s, Ålborg

Claus Bonde, socialrådgiver, IBS Erhverv/Instituttet for Blinde og Svagsynede, Hellerup

Phillip Gram, socialrådgiver, Klinik for Rygmarvsskadede/Rigshospitalet, Hornbæk

Jan Viffert, socialrådgiver i fleksafdelingen, Bornholms Regionskommune

Jane Mortensen, voksenspeciallærer, Storstrøms Amts Videnscenter for Specialpædagogik

Lone Winther Nielsen, projektmedarbejder, Huset Venture, Århus

Gitte Isager-Sally, speciallærer, Center for Specialundervisning for Voksne, Københavns Kommune

Hold 3b:

Niels Nielsen, jobcenterleder, Castberggård Job- og Udviklingscenter, Hedensted
Kent Yder, specialkonsulent, Center for Syn og Kommunikation, Københavns Amt

Tina Klejs Jensen, projektkonsulent, De Samvirkende Invalideorganisationer, Hvidovre

Dorte Kjærsgaard, konsulent, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, København

Kjeld Søndergaard, projektleder, Vejen Tilbage, Århus

Karsten Grubert, forstander, Center for Job og Oplevelse, Frederiksborg Amt

Mette Hauge, jobkonsulent, Markman Rekruttering og Genplacering a/s, Ålborg

Jens Møller, jobkonsulent, Formidlingsenhed Nord, Hjørring Kommune

Tine Gomard, cand. scient., Hvidovre

Leif B. Jensen, arbejdsmarkedskoordinator, Nykøbing Falster Kommune

Helle Dalby, arbejdsmarkedskonsulent, Nyborg Kommune

Anni Bjerg, fleksjobkonsulent, Jobhuset, Karlebo Kommune

Mogens Hansen, jobkonsulent, Formidlingscenter Odsherred

Bilag 3: Oversigt over underviserne

Handicappolitik og -etik:

Forstander Ole Lauth, Egmont Højskolen
Konsulent Lene Maj Pedersen, Center for Ligebehandling af Handicappede
Konsulent Lise From, Center for Ligebehandling af Handicappede
Freelance filosof Keld Brikner, Ry
Cheflæge Jes Rahbek, Institut for Muskelsvind
Formand Stig Langvad, De Samvirkende Invalideorganisationer
Programleder Kurt Møller, Syddansk Universitet
Lektor Søren Juul, Roskilde Universitetscenter
Poul Lüneborg, fhv. formand, Dansk Blindesamfund
Konsulent Dorte Kjærsgaard, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet
Centerleder Kristian Jensen, Handicapidrættens Videnscenter

Kommunikation, vidensdeling, netværksdannelse, coaching:

Kommunikationschef Kresten Schultz-Jørgensen, Det Kongelige Teater
Direktør Jannick B. Petersen, JBP A/S
Journalist Abelone Glahn, @media
Kirsten Floris, ejer af Floris Consult
Kim Müller, ejer og leder af Vækstgruppen aps
Ledelses- og organisationskonsulent Thomas Johansen, MacMann Berg
Konsulent Tove Birkvad, Pædagogisk Rådgivning
Konsulent Birgit Høst, ASV Horsens
Koordinerende projektleder Lone Kramer, Svendborg kommune
Projektleder Marianne Saxtoft, Center for Aktiv Beskæftigelsesindsats (CABI)
Forstander Kate Hartvig Kristiansen, ASV Horsens
Konsulent Hans Christian Andersen, konsulentandersen.dk
Folketingsmedlem Anne Marie Meldgaard

Det rummelige arbejdsmarked:

Handicapkonsulent Kaj Lundsteen, AF Storkøbenhavn
Konsulent Anders Reitov, De Samvirkende Invalideorganisationer
Samfundsforsker, antropolog Nanna Mik-Meyer, Socialforskningsinstituttet
Jens Finkelstein, Finkelstein Rådgivning Aps
Direktør Torben Bo Hansen, Dag- og Døgncentret i København
Folketingsmedlem Jan Petersen
Direktør Michael Dyreholt, Jobcenter Marselisborg
Direktør Mikael Eggert Jørgensen, Center for Aktiv Beskæftigelsesindsats (CABI)
Borgmester Vagn Ry Nielsen, Horsens kommune
Konsulent Susanne Munch, Dansk Handicap Forbund
Projektleder Benny Nielsen, Dansk Handicap Forbund
Formand for arbejdsmarkedsudvalget Gitte Madsen, De Samvirkende Invalideorg.
Socialudvalgsformand Niels Rosenberg, Odder Kommune
Konsulent Sussi Maack, FriSE
Konsulent Erno Larsen, ADHD-foreningen
Uddannelseskonsulent Claus Agø Hansen, VOCO
Direktør Peter Jørgensen, Huset Venture
Projektleder Irena Novotny, Erhvervscenter for Etablering, Vækst og Udvikling
Leder af arbejdspladskontakten Jane Laustsen, Den Sociale Højskole
Formand Merete Hornecker, Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere

Bilag 4: Styregruppen

Birgit Christiansen, direktør, ADHD-foreningen
Kongensgade 68, 2. sal, 5000 Odense C
Tlf.: 70 21 50 55, bc@adhd.dk
(projektansvarlig)

Ole Lauth, forstander, Egmont Højskolen
Villavej 25, Hou, 8300 Odder
Tlf.: 87 81 79 00, ol@egmont-hs.dk

Kjeld Søndergaard, projektleder, Vejen Tilbage
Stautrupvej 34, 8260 Viby J
Tlf.: 86 28 35 55 / 29 26 50 68, kjelds@husetventure.dk

Peter Jørgensen, direktør, Huset Venture
Stautrupvej 34, 8260 Viby J
Tlf.: 86 28 35 55, peterj@husetventure.dk

Inge Sørensen, jobkonsulent, Handicapidrættens Videnscenter
Havnevej 7, 4000 Roskilde, Tlf.: 46 34 00 00 / 21 78 47 76, is@handivid.dk
(kursusleder)

Søren Ingvar Jensen, projektmedarbejder, Egmont Højskolen
Villavej 25, Hou, 8300 Odder
Tlf.: 87 81 79 00 / 21 77 05 20, si@egmont-hs.dk
(kursusleder)

Kristian Jensen, centerleder, Handicapidrættens Videnscenter
Havnevej 7, 4000 Roskilde, Tlf.: 46 34 00 00 / 2146 9891, kj@handivid.dk
(evaluator)